

OVER MENSELIJKE TWIJFEL EN EEN VERRASSEND BEELD

Een Paastijd van angst en hoop

Het was enkele maanden geleden groot nieuws. Patrick van der Vorst had zich aangemeld om priester te worden in het bisdom Westminster en werd voor zijn opleiding naar Rome gezonden. De fijnzinnige en sympathieke kunsthandelaar was op korte tijd 'wereldberoemd in Vlaanderen' geworden door zijn deelname aan het populaire tv-programma „Stukken van mensen” op Vier. We leerden dat hij een kunsthandel runde in Londen en een indrukwekkend netwerk van klanten opgebouwd had, ook bij mensen die zich financieel ongeveer alles kunnen veroorloven. Maar hij had ons ook al een paar keer verrast, toen we hoorden hoe belangrijk zijn geloof voor hem was, dat hij elke dag de eucharistie meevierde in Westminster Cathedral en in die parochie zeer actief was in de zorg voor de daklozen en armen in die grootstad. Maar dat hij nu priester zou worden, dat was toch een verrassing.

Drie heilige vrouwen bij het Graf

Sindsdien is de man inderdaad aan zijn opleiding in Rome bezig, in een seminarie waar jonge en minder jonge mannen van over heel de wereld samen leven, werken en bidden. Maar zijn passie voor kunst is gebleven en hij krijgt ook alle ruimte om die een plaats te geven in zijn nieuwe levensstijl. Zo verzorgt hij de website www.Christian.Art en zorgt daarop elke dag voor een nieuwsbrief (in het Engels) met een aangepast kunstwerk bij het evangelie van die dag en daarbij een korte bezinning. Helemaal gratis, gewoon aanmelden en de brief komt elke dag in je mailbox. Vaak bijzonder inspirerend!

Op paasmaandag koos Patrick voor een verrassend beeld: „Drie Heilige Vrouwen bij het Graf” van de Vlaamse beeldhouwer Georges Minne. Er zijn verschillende versies van deze sculptuur. De foto bij de tekst van Patrick toont het beeld dat gekapt werd uit één stuk eik en te zien is in het Metropolitan Museum of Art in New York. Maar zover hoeven we niet te reizen, er bevindt zich ook een prachtige versie in brons in het Groeninge Museum in Brugge.

Het is een merkwaardig beeld. De drie vrouwen buigen het hoofd, hun gezicht is volledig bedekt, en ze kijken naar de grond, hun ogen gehuld in duisternis. Maar tegelijk houden ze een hand op hun hart, klaar om vervuld te worden met vrees (of ontzag) én vreugde omdat

Christus verrezen is. „Vervuld met vrees en grote vreugde”, met die merkwaardige combinatie van emoties begint trouwens de evangelielezing van Paasmaandag.

Tijd van de hoop

Geeft net die combinatie van emoties niet weer hoe wij ook in 2020 de paastijd beleven? Pasen is het feest van de vreugde, van jubelzangen en hallelujah's, het feest van Jezus' overwinning op de dood. Dat mooie feest hebben we toch altijd zo gevierd? Maar dit jaar beleven veel mensen midden die paastijd vooral angst en eenzaamheid, verdriet en onmacht.

Toch is het weer Pasen geworden. Of hebben wij de oude paasverhalen niet aandachtig gelezen, hebben we er vooral in gezien wat we graag lezen? Als we wat aandachtiger kijken, dan zien we dat de ontmoeting met de verrezen Christus altijd gebeurt midden verwarring en ontmoediging. Christus' verrijzenis is geen boodschap van plezier en zorgeloosheid. Hij verschijnt aan de wenende Maria Magdalena, aan leerlingen die zich uit vrees opgesloten hadden, aan de revolterende Thomas, aan ontmoedigde vissers, aan de vertwijfelde Petrus, aan de diep ontgoochelde Emmaüsgangers. Pasen is altijd het feest van geloof en vreugde ondanks pijn. De paastijd is vooral de tijd van de hoop. En die hoop vinden we altijd opnieuw bij elkaar.

De drie heilige vrouwen in het beeld van George Minne zijn uit één blok eik gekapt. Ze zijn onlosmakelijk verbonden, materieel en spiritueel. Dat zijn wij christenen altijd. Ook nu we mekaar nauwelijks zien en zelfs niet mogen aanraken, zijn we verbonden in dezelfde hoop. Omdat wij die hoop delen kan onze afwezigheid een andere, diepe aanwezigheid bij elkaar zijn. Een beetje zoals Christus dichter dan ooit bij zijn leerlingen was, toen ze een leeg graf zagen.

Mensen van hoop

Toen hij sprak in het kader van onze lezingencyclus in het Hivset, merkte de jezuïet Nikolaas Sintobin op dat in de titel van ongeveer elk schrijven van paus Franciscus een of andere variant van het woord 'vreugde' voorkwam. Dat is inderdaad opvallend, 'de vreugde van het geloof' is dé rode draad in de verkondiging van deze paus. Maar die vreugde is geen oppervlakkig plezier of vrolijk gezwets. Kenmerkend voor christenen is net dat hun vreugde doorheen pijn en tranen gegaan is, doorheen de tranen van ons eigen verdriet maar ook van het mededogen om al het leed dat andere mensen op deze wereld treft. Christenen zijn geen mensen van lacherig geleuter of dwaas optimisme, het zijn mensen van hoop.

Deze paastijd is, nog meer dan een tijd van vreugde en jubel, een tijd van hoop. En dat is altijd een „hoop ondanks”, een hoop die resoluut ingaat tegen wat ons neerdrukt en moedeloos maakt, ook als dat alomtegenwoordig lijkt. De christen weet dat alles goed komt. Dat betekent niet alleen dat na deze tijd van angst en lockdowns, van doodsberichten en eenzaamheid, weer even een mooiere tijd komt.

Om dat te beseffen moet je geen christen zijn, dat weet iedereen. Het betekent dat er een God is van ontferming en nabijheid, die altijd met ons meegaat, ons ondersteunt en soms draagt, en die met al wat menselijk is diep vertrouwd is. Hij heeft het meegemaakt, Hij is zelf mens geworden, tot het uiterste, tot op het kruis. Niets menselijks is Hem vreemd.

„Wij hebben de langste adem”, schreef de Duitse theologe Dorothee Sölle ooit, „bij ons is al eens iemand opgestaan uit de doden”.